

termesztőt, hogy a legnagyobb gondot fordítsa a talaj nedvességének megőrzésére. Bármilyen lesz ugyanis a következő időszak időjárása, a talajból hiányzó vízkészletet az már pótolni nem tudja.

A talaj vízkészletének megőrzése érdekében a *legóvatosabb talajművelés, a leg-gondosabb gyomirtás* szükséges minél előbb. Ahol öntöző berendezés van, ajánlatos dugványozás után alaposan öntözni. Vagyis nagy gondosság szükséges az előállított helyzet kedvezőtlen hatásának a mérséklésére.

Dr. Papp László

IRODALMI SZEMLE

Erdeifenyő-kérget használnak a vizek olajszennyeződésének eltávolítására Svédországban. Porleszívó berendezésekbe került kéregdarabokon tűnt szembe, hogy azok az olajat itatóspapírként szívták magukba. Rendszeres üzemi kísérletek során megállapították, hogy kiváló és olcsó anyagot találtak az olaj és melléktermékeinek felszívására, eltávolítására. Az erdeifenyő kéreg megfelelő nagyságú apríték vagy por formájában egyaránt magábaszívja az olajon kívül a benzint, a hígítót stb. Alkalmazási lehetősége sokrétű: a vizen úszó olajréteget perlonba foglalt kéregpor „kolbászokkal” veszik körül, de a port az olajos felületre közvetlenül is rá lehet szórni. Kéregporral szórják be a partokra mosott olajfoltokat, az így szennyeződött homokpartokat, köveket is. Csepegő olajtartályok környékét is tisztán lehet ilyen módon tartani. Az olajjal telítődött kéregport helyben elégetik, vagy mint kiváló tüzelőanyagot értékesítik. Ilyen módon a vízpartokra kimosott olajszennyeződést is el lehet égetéssel távolítani. Ez azért előnyös, mert a tapasztalatok szerint a vízpartok olajszennyeződése egyébként nem égő anyag. A jelenség lényegét nem ismerik, de az a vélemény, hogy inkább kapilláris, mint vegyi folyamatról van szó. A svédországi Falun városban önálló üzemet létesítenek napi 1000 fm perlonba foglalt kéregpor-kolbász és 60 db kilós zsákokba kiszerelt kéregpor termelésére. Az eljárást több államban szabadalomként bejelentették. (AFZ 1968. IV. 6. Ref.: dr. Szőnyi L.)

Fakéreg, mint az építőelemek nyersanyaga. Mint ismeretes, a fa felhasználásakor 28—35% hulladék keletkezik. A legfontosabb hulladékanyag a kéreg. A világ fakészletéből kb. 21 milliárd m³ esik a kéregre. Svédországban az évente kitermelt ipari fából 6,4 millió m³-t tesz ki a kéreg. Ez megközelítőleg egyenlő Belgium, Hollandia, Dánia, Írország és Luxemburg erdeinek évi növedékével. Érthető tehát, hogy elsőknek egy svéd mérnök szabadalmaztatta a fakéreg-betont. Svédországban 5 gyárat építene a kéreg ilyen módon történő hasznosítására.

A faforgács- és farostlemezekhez ugyanis a kéregnek legfeljebb 10—15%-át tudják felhasználni. Így a faipari üzemekben hatalmas mennyiségű kéreg és gyaluforgács halmozódik fel, aminek az elszállítása a jövedelmezőséget károsan befolyásolja.

Romániában is közel 2 millió m³-t tesz ki az évente feldolgozott ipari fára eső kéreg mennyisége. Ezért a román Erdészeti Kutató Intézet brassói állomásán — a svéd kezdeményezés nyomán — kikísérletezték a fahulladéknak (fűrészpor, gyaluforgács, bükkfakéreg) a beton töltőanyagaként való felhasználását. Szerzők szerint az 1—2 cm-es darabokra felaprított kéreg — fajtól és nedvességi állapottól függetlenül — más klasszikus töltőanyagokkal (salak, homok, kavics) és egyéb szerves anyagokkal (gyaluforgács, fűrészpor, furnérhulladék, felaprított gallyak, hulladékrostok) együtt, a szokásos kötőanyagokkal (mész, cement, esetleg különböző nyelvek) keverve alkalmas előregyártott építőelemek gyártására. Ebből az anyagból kis építőblokkokat, padlólapokat, és szigetelő lapokat lehet előállítani. A DL típusú építőelemek minden m³-éhez 300 kg fahulladékat, 280 kg 500-as cementet, 250 kg oltottmészet és 170 kg vizet használtak fel. A kis falazó blokkokat 50 × 20 × 30 cm-es méretben, a padló burkoló lapokat 58 × 50 × 10 cm-es méretben, a szigetelő lapokat pedig 50 × 30 × 5 cm-es méretben próbálták ki munkásszállások építésénél. Az elemek alkalmasak gazdasági épületek, villák, menedékházak, hétvégi pihenők építésére. Nagyobb ipari és lakóépületekhez erősebb szilárdságú blokkokat kell használni. A fakéreg-beton tartósságának fokozásához, illetve a növényi részek mineralizációjához alábbi vegyszeres kezelést ajánlják a szerzők:

2% vasszulfát, 6% nátriumszilikát, 4% kalciumklorid.

(Revista Padurilor 1968. 1. Ref.: Dr. Tompa K.)